

EKP vastused

eriaruandele: „Eli järelevalve pankade krediidiriski üle: EKP suurendas oma jõupingutusi, kuid neid tuleb jätkata, et suurendada kindlust, et krediidiriski juhitakse ja kaetakse nõuetekohaselt”

Kokkuvõte

VI punkt

Kuigi olemasolevaid vahendeid ja volitusi oleks olnud võimalik kasutada muul viisil, leiab EKP, et valitud lähenemisviis on kõige tõhusam ja tulemuslikum. Seda näitab viivislaenude osakaalu vähenemine ja kaetuse suurenemine alates asjaomase lähenemisviisi avaldamisest. Vt ka vastuseid punkti 91 kohta.

VII punkt

EKP on seisukohal, et praegu kohaldatav täiendavate kapitalinõuete (teise samba kapitalinõuded – P2R) kindlaksmääramise meetoodika tagab, et kõik krediidasutusi ohustavad olulised riskid on asjakohaselt kaetud:

- I) EKP väidab, et teise samba kapitalinõuete meetoodika on kooskõlas Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) suunistega järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi (SREP) kohta, mis avaldati 2022. aasta märtsis. Samuti ei ole praegu täitmata ükski EBA esitatud soovitus EKP SREPi ja teise samba kapitalinõuete meetoodika kohta.
- II) EKP on seisukohal, et see meetoodika võimaldab teise samba kapitalinõuete kindlaksmääramiseks tõhusalt kasutada kogu kättesaadavat teavet, sealhulgas krediidasutuste sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsesside (ICAAP) andmeid, muid olulisi riskinäitajaid ning EKP poolt pideva järelevalve raames tehtud usaldatavusnõuete täitmise hindamise tulemusi. Sellega seoses on EKP eesmärk tagada, et krediidasutusi ohustavate oluliste riskide võimalik kogumõju oleks asjakohaselt kaetud kas esimese või teise samba kapitalinõuetele.
- III) EKP täiustab pidevalt oma teise samba kapitalinõuete meetoodikat, tuginedes igast SREPi tsükliliselt saadud kogemustele või hinnates täiendavalt konkreetsete riskitegurite mõju teise samba kapitalinõuetele. Ühtlasi kavatseb EKP peagi strukturesemalt läbi vaadata oma teise samba kapitalinõuete meetoodika tõhususe ja tulemuslikkuse.

EKP kohaldab asjaomast meetoodikat järjepidevalt. Alates 2022. aastast on seda aidanud tagada sõltumatult tegutsev järelevalveriski funktsioon (järelevalvestrateegia ja -riskide direktoraat), mis

toimib teise kaitseliinina, teeb SREPi punktisummade võrdlusanalüüsi ja horisontaalset analüüsi ning rakendab kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid meetmeid. Peale selle märgib EKP, et teise samba kapitalinõuete pidev proportsionaalne suurendamine üldise riskihinnangu kõikidel tasanditel ei pruugi alati olla asjakohane ja põhjendatud, eriti kuna EKP võtab ka muid kvalitatiivseid järelevalvemeetmeid, mis võivad olla tõhusamad asjaomaste riskide või muude järelevalvealaste probleemide lahendamiseks.

VIII punkt

EKP tunnistab, et SREPi tsükkel on pikk, ja kaalub võimalusi selle lühendamiseks. Samal ajal leiab EKP, et punkti viimases lauses osutatud risk on suures osas maandatud, sest ühised järelevalverühmad peaksid arvesse võtma kõiki pärast andmete esitamise tähtaega aset leidvaid asjakohaseid sündmusi, mis võivad mõjutada SREPi hinnangut (näiteks grupisisesed ümberkorraldused, muud korporatiivsündmused, viivisnõuete vähendamine viimasel hetkel jne), et SREPi otsus oleks võimalikult ajakohane.

XI punkt

EKP leiab, et tänu tema lähenemisviisile viivislaenude käsitlemisel (suure viivislaenude osakaaluga pangad peavad esitama konkreetse strateegia viivislaenude vähendamiseks ja kaetusega seotud ootusi kohaldatakse kõikide pankade suhtes) on edukalt lahendatud varem täheldatud äraootava lähenemise kasutamine. Eelkõige kiirendas viivislaenude vähendamist olulisel määral viivisnõuete kaetusega seotud ootuste teatavaks tegemine. Ühtlasi tuleb märkida, et viivislaenude restruktureerimine on aeganõudev ja seda ei saa läbi viia üleöö, ilma et sellel oleksid märkimisväärsed negatiivsed tagajärjed majandusele tervikuna. Selleks ajaks, kui EKP hakkas võtma katmata krediidiriski ohjeldamiseks järelevalvemeetmeid, oli enamik panku eelkõige vanemate viivislaenude hulka ennetavalt vähendanud ja katnud ka järelejäanud riski. Seda kinnitab nende pankade väike arv, kelle suhtes kohaldati teise samba lisanõudeid, ja nende nõuete madal tase.

EKP valitud lähenemisviis tagab, et samas olukorras olevaid panku koheldakse võrdselt. Järelevalvemeetmeid kohandatakse vastavalt iga panga olukorrale. Eesmärk on tagada, et meetmed oleksid proportsionaalsed, võttes arvesse konkreetse panga asjaolusid. Teisisõnu õigustavad erinevused pankade olukorras nende erinevat kohtlemist. Samal ajal tagab EKP, et sarnases olukorras olevaid panku koheldakse järjepidevalt.

EKP eeldab, et kõik pangad võtavad arvesse EKP ootusi, ning analüüsib iga juhtumi puhul eraldi, kas viivislaenude käsitlemine on usaldusväärne, pidades silmas avalikult teatavaks tehtud EKP ootusi. Kui viivislaenude käsitlemist ei peeta usaldusväärseks, kohaldab EKP järelevalvemeetmetena teise samba lisanõudeid.

EKP ei leia, et protsess oleks olnud ressursi- või ajamahukas, eriti selle rakendamise esimese aasta kontekstis ja arvestades soovitud eesmarke (vt lisateavet punkti 104 kohta antud vastustes).

XII punkt

Vt konkreetsete soovitude kohta antud vastuseid. EKP aktsepteerib 1. soovitude punkti a, 1. soovitude punkti b alapunkti ii, 2. soovitud, 3. soovitude punkti a alapunkti ii ning 3. soovitude punkte b ja c. EKP aktsepteerib osaliselt 3. soovitude punkti a alapunkte i ja iii. EKP lükkab tagasi 1. soovitude punkti b alapunkti i.

Punkt 14

EKP volitused on seotud riskide tuvastamise ja eraldiste moodustamisega usaldatavusnõuete seisukohast.

Punkt 43**Esimene loetelupunkt**

EKP töötajad moodustavad praegu ligikaudu 7% kõigist kohapealsetes tegevustes osalevatest ühtse järelevalvemehhanismi töötajatest. 2021. aastal ei suutnud EKP tagada ühtse järelevalvemehhanismi töötajaid 10% prioriteetsete kohapealsete kontrollide tegemiseks.

Teine loetelupunkt

2021. aastal ei suutnud EKP tagada ühtse järelevalvemehhanismi töötajaid 26% sisemudelitega seotud prioriteetsete uurimiste tegemiseks.

Punkt 45

EKP juhatuse ettepanekul on EKP nõukogu teinud otsuse, et kõigi kolme EKP samba – keskpang, pangandusjärelevalve ja ühised teenused – suhtes tuleks kohaldada stabiliseerimist. 2016. aastal otsustas EKP nõukogu EKP juhatuse ettepanekul, et keskpanga funktsiooni ja ühiste teenuste funktsiooni ametikohtade arv ja kogukulud tuleb stabiliseerida hiljemalt 2019. aastaks.

EKP nõukogu võttis järelevalvenõukogu esimehe ja aseesimehe ettepanekul 2019. aastal vastu ühtse järelevalvemehhanismi funktsiooni keskpika aja stabiliseerimiskava. See hõlmas täiendavate vahendite heakskiitmist 2020., 2021. ja 2022. aastaks ning stabiliseerimiskohustuse kohaldamist alates 2023. aastast. Seega kehtib alates 2023. aastast kulude stabiliseerimise kohustus kogu EKPs.

Kooskõlas kulude stabiliseerimise vastuvõetud määratlusega võivad järelevalvenõukogu esimees ja aseesimees teha ettepaneku, et EKP juhatuse esitaks uute volituste või uute või laiendatud ülesannete korral EKP nõukogule taotluse ametikohtade loomiseks. Samal ajal on ühtse järelevalvemehhanismi keskpika aja stabiliseerimiskavas kirjeldatud mitut valdkonda, kus järelevalvevalikute muutumise või täpsustumise korral on võimalik taotleda ametikohti ka pärast 2022. aastat. Näiteks on EKP nõukogu EKP 2023. aasta eelarve ja ametikohtade arvu raames heaks kiitnud 43 uut täistööajale taandatud tähtajatut ametikohta 2023. aastaks (millele lisandub 6 täistööajale taandatud ametikohta 2024. aastal ning 16 täistööajale taandatud ametikohta EKPSist ja rahvusvahelistest organisatsioonidest 2025. aastal), et kohapealse pangandusjärelevalve ja sisemudelite uurimisega seotud konsultatsiooniülesandeid ühtse järelevalvemehhanismi samba raames täidaksid koosseisulised töötajad. See vähendab EKP tuginemist välisressurssidele ja suurendab EKP kohapealsete kontrollide läbiviimise suutlikkust kooskõlas kontrollikoja eelmistes eriaruannetes antud soovustega. Selle saavutamisel on tagatud eelarve neutraalsus seoses järelevalvetasudega.

Mis puutub juhtimisse, siis põhineb EKP eelarve EKPSi ja EKP põhikirja artiklil 12.3, millega tehakse nõukogule ülesandeks võtta vastu EKP kodukord, mis määrab EKP sisestruktuuri ning tema otsuseid tegevad organid. EKP eelarvemenetlus on sätestatud kodukorra artikli 15 lõike 1 esimeses lauses, kus nähakse ette, et EKP järgmise majandusaasta eelarve võtab vastu EKP nõukogu enne iga majandusaasta lõppu kooskõlas EKP juhatuse ettepaneku ja kõikide tema poolt kehtestatud põhimõtetega. Ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 29 lõike 1 kohaselt peavad järelevalveülesannete täitmisel tekkivad kulud olema EKP eelarves eraldi kindlaks tehtavad. Kodukorra artikli 15 lõike 1 teises lauses on sätestatud, et nende eristatud kulude osas tuleb konsulteerida järelevalvenõukogu esimehe ja aseesimehega. Samal ajal on järelevalvenõukogu aseesimees EKP juhatuse ja EKP nõukogu liige, tagades sellega, et ühtse järelevalvemehhanismi funktsioon on EKP eelarve kohta otsuste tegemisel esindatud. Kuna järelevalvenõukogu esimehele ja aseesimehele on tehtud ülesandeks esitada oma seisukohad järelevalveküsimustes ning EKP nõukogul on volitused teha otsuseid kõiki EKP funktsioone puudutavates finantsküsimustes, on meie kindel seisukoht, et ühtse järelevalvemehhanismi sõltumatust ei rikuta.

Punkt 47

EKP soovib selgitada, et kirjeldatud eskalatsiooniprotsess puudutab konkreetselt ühiseid järelevalverühmi. Ühtlasi saadetakse kiri ka juhul, kui riiklik pädev asutus ja EKP leiavad, et see aitab tagada riikliku pädeva asutuse suhtes kohaldatava riigieelarvemenetluse läbipaistvust.

Punkt 53

Teine loetelupunkt

EKP märgib, et üldjuhul käsitleb ta puudusi sisemudelites, mida pank kasutab oma kapitalinõuete arvutamiseks, rakendades järelevalvelisi erimeetmeid, mis põhinevad väljaspool SREPi tehtud uurimistel ning mis ei ole seotud SREPi otsusega kehtestatud teise samba kapitalinõuete ega muude nõuetega.

Punkt 54

Neljas loetelupunkt

EKP soovib rõhutada, et kuna ühised järelevalverühmad võivad neljandas etapis riskipõhiseid lisanõudeid kohandada, võib nende lisanõuete liitmisest tulenev lõplik teise samba kapitalinõue erineda esimeses etapis valitud esialgsest üldisest lisanõudest (ja see võib lõpuks jääda isegi väljapoole vastava üldise riskihinnangu seotud teise samba väärtuste vahemikku).

Punkt 57

EBA suunised järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi kohta vaadati läbi 2021. aastal peamiselt eesmärgiga rakendada viienda kapitalinõuete direktiiviga (CRD V) tehtud muudatused.

EBA 2022. aasta märtsis avaldatud läbivaadatud SREPi suuniste kohaselt on sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsess (ICAAP) oluline sisend teise samba kapitalinõuete kindlaksmääramisel (vt punkt 371: „Piisavaks peetavate kapitalisummade ja täiendavate omavahendite nõuete kindlaksmääramisel riskipõhiselt tuleks arvesse võtta sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise arvutusi, kui neid peetakse usaldusväärseks või osaliselt usaldusväärseks, samuti järelevalvealase võrdlusuuringu tulemusi ja vajaduse korral muid asjakohaseid sisendeid, sealhulgas järelevalvelisi hinnanguid.”), kuid mitte tingimata teise samba kapitalinõuete arvutamise lähtepunkt. Seetõttu laiendas EKP 2021. aastal oma metoodikat, et teise samba kapitalinõuete kindlaksmääramisel oleks võimalik tõhusalt kasutada kogu kättesaadavat teavet (sealhulgas krediitiasutuste ICAAPi andmeid, muid olulisi riskinäitajaid ning EKP poolt pideva järelevalve raames tehtud usaldatavusnõuete täitmise hindamise tulemusi). Selle eesmärk on tagada, et krediitiasutusi ohustavate oluliste riskide võimalik kogumõju oleks asjakohaselt kaetud kas esimese või teise samba kapitalinõuetega.

Seda silmas pidades on EKP seisukohal, et teise samba kapitalinõuete metoodika on kooskõlas 2022. aasta märtsis avaldatud EBA SREPi suunistega. Samuti ei ole täitmata ükski EBA esitatud soovitus EKP SREPi ja teise samba kapitalinõuete metoodika kohta.

Punkt 59

Vt vastuseid punkti 57 kohta.

Esimene loetelupunkt

Vt vastuseid teise loetelupunkti kohta.

Teine loetelupunkt

EKP on seisukohal, et **teise samba kapitalinõuete riskipõhiseks kindlaksmääramiseks on erinevaid viise**. Krediitiasutuse iga üksiku riski täpne kvantifitseerimine ei ole vajalik; see ei pruugigi tingimata olla parim tava, sest võib luua vale arusaama teise samba kapitalinõuete ja nendega seotud, krediitiasutustega peetava järelevalvealase dialoogi täpsuse kohta, mis võib takistada järelevalvemeetmete tõhusust ja tulemuslikkust selles valdkonnas. EKP võttis seda arvesse, kui laiendas 2021. aastal oma teise samba kapitalinõuete metoodikat, võttes lähema vaatluse alla üksikud riskid. EKP metoodika võimaldab teise samba kapitalinõuete kindlaksmääramiseks tõhusalt kasutada kogu kättesaadavat teavet, sealhulgas krediitiasutuste ICAAPi andmeid, muid olulisi riskinäitajaid ning EKP poolt pideva järelevalve raames tehtud usaldatavusnõuete täitmise hindamise tulemusi. Selle eesmärk on tagada, et krediitiasutusi ohustavate oluliste riskide võimalik kogumõju oleks asjakohaselt kaetud kas esimese või teise samba kapitalinõuetega.

EKP täiustab pidevalt oma teise samba kapitalinõuete metoodikat, tuginedes igast SREPi tsüklist saadud kogemustele või hinnates täiendavalt konkreetsete riskitegurite mõju teise samba

kapitalinõuetele. Ühtlasi kavatakse EKP peagi strukturesemalt läbi vaadata oma teise samba kapitalinõuete metoodika tõhususe ja tulemuslikkuse.

Lõpuks soovib EKP rõhutada, et konkreetsete riskitegurite mõju võetakse arvesse teise samba kapitalinõuete metoodika eri osades: esimeses etapis punktisummade kaudu, mis on määratud riskikategooriatele, millesse konkreetsete riskid kuuluvad; teises etapis niivõrd, kuivõrd konkreetseid riske on panga ICAAPis käsitletud; ning kolmandas ja neljandas etapis teguritena, mida tuleb arvesse võtta, kui tehakse täiendavaid kohandusi teise samba lõplike kapitalinõuete riskikomponentides.

Punkt 60

Vt vastuseid punkti 57 kohta.

Punkt 70

Alates 2021. aastast lisatakse SREPi otsustele kiri, mis on veelgi tõhustanud teabevahetust krediitiasutustega seoses SREPi põhitulemuste ja teise samba kapitalinõuete peamiste teguritega. Sellest hoolimata usub EKP, et teise samba kapitalinõuete peamistest teguritest teavitamist on võimalik muuta pankade jaoks veelgi läbipaistvamaks.

EKP on seisukohal, et teise samba kapitalinõuete metoodika on kooskõlas 2022. aasta märtsis avaldatud EBA SREPi suunistega.

Praegu ei ole täitmata ükski EBA esitatud soovitus EKP SREPi ja teise samba kapitalinõuete metoodika kohta ega selle kohta, kuidas teise samba kapitalinõudeid krediitiasutustele SREPi otsustes edastatakse ja põhjendatakse.

Punkt 80

EKP suunistes pankadele viivislaenude kohta on ka selgitatud, et suunised on „järelevalvevahend, mille eesmärk on selgitada järelevalveootusi seoses viivislaenude kindlakstegemise, haldamise, hindamise ja mahakandmisega valdkondades, mida olemasolevates määrustes, direktiivides ega suunistes ei käsitleta või ei käsitleta piisava üksikasjalikkusega.” Seega on suunistes selgitatud, kuidas EKP mõistab direktiivi 2013/36/EL (CRD IV) artiklit 74 ja artikli 79 punkte b ja c. Kui nende õigusaktide sätteid ei järgita nii, nagu need on riigisisesele õigusesse üle võetud ja nagu neid EKP suuniste valguses tuleb tõlgendada, võib see kaasa tuua järelevalvemeetmete rakendamise.

Punkt 82

Panga aruandeaasta finantsaruanded ja nendega seotud eraldised kinnitab panga vannutatud välisaudiitor.

Usaldatavusnõuete täitmise järelevalvega seotud volituste piires on EKP põhiülesanded seoses raamatupidamisega järgmised:

- 1) hinnata, kas pankadel on põhimõtted ja menetlused, millega tagatakse, et eraldised on piisavad ja õigeaegsed;
- 2) kontrollida eraldiste piisavust, kasutades selleks mitmesuguseid vahendeid (nt võrdlusanalüüse), ja nõuda üksikasjalikku teavet, mille abil saab vajaduse korral panga seisukohti vaidlustada.

EKP metoodika näeb ette, et probleeme arutatakse välisaudiitoritega nii üksikute pankade kui ka horisontaalsel tasandil.

Ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 16 lõike 2 punktis d EKP-le antud volitused ei võimalda EKP-l nõuda pankadelt lisaeraldiste moodustamist. Õigus nõuda, et pangad kohaldaksid konkreetset eraldiste tegemise korda, võimaldab EKP-l mõjutada panga eraldiste tegemise korda ainult raamatupidamisstandardite piires, näiteks juhul, kui selline raamistik võimaldab paindlikkust põhimõtete valikul või eeldab subjektiivseid hinnanguid ning järelevalve vaatenurgast ei ole krediidasutuse konkreetsed rakendamisvalikud asjakohased või usaldatavusnõuete seisukohalt piisavad.

Punkt 85

EKP soovib selgitada, et viide eraldistega kaetusele viivislaene käsitlevate EKP suuniste lisas on seotud pigem usaldatavusnõuetekohaste eraldistega kui raamatupidamismõistega.

Punkt 86

EKP üldistes viivislaene käsitlevates järelevalvepõhimõtetes on kaetusega seotud ootustel ettevaatav roll ergutada viivislaenude õigeaegset restruktureerimist ja vältida tagamata viivislaenude osakaalu edaspidist ülemäära suurenemist. Seega puudutavadki need ootused *kõiki* panku, mitte ainult neid, kelle praegune viivislaenude osakaal on suur.

EKP kaalub järelevalvemeetme rakendamist teise samba raamistiku alusel üksnes juhul, kui EKP on pärast panga esitatud konkreetsete asjaolude hoolikat analüüsimist seisukohal, et panga usaldatavusnõuetekohased eraldised ei kata piisavalt eeldatavat krediidiriski.

Punkt 90

Järelevalvemeetmete kohaldamise edasilükkamise, nende järkjärgulise kasutuselevõtu ja kolme rühma eristamise põhjus on seotud EKP lähenemisviisi peamiste eesmärkidega, milleks on vähendada viivislaenude osakaalu, tegeleda puudujääkidega nende õigeaegses restruktureerimises ja tagada pankade bilanssidesse jäänud vanade viivislaenudega seotud riskide kaetus. Meetmete kohaldamise edasilükkamine ja nende järkjärguline kasutuselevõtt toimivad stiimulitena, võimaldades pankadel muu hulgas finantskoormust aja jooksul hajutades restruktureerida viivislaenud enne EKP järelevalvemeetmete kohaldamist. Seda kinnitab asjaolu, et ajavahemikul 2017. aasta esimesest kvartalist (kui avaldati EKP suunised viivislaenude kohta) kuni 2020. aasta neljanda kvartalini (kui pangad pidid esimest korda kaetusega seotud ootuste täitmise kohta aru andma) vähenes viivislaenude maht 48%.

Järelevalvemeetmete kohaldamise edasilükkamine on samuti seotud asjaoluga, et enne 2018. aasta aprilli viivisnõudena liigitatud laenude kaetusega seotud ootused ei olnud makseviivituse kajastamise ajal veel avaldatud.

Punkt 91

EKP suuniste avaldamise ajal 2017. aasta esimeses kvartalis oli viivislaenude kogumaht 866 miljardit eurot. Oli vaja leida tasakaal kahe eesmärgi vahel: i) lahendada viivislaenudest lähtuv probleem ja ii) võtta arvesse majandusele laiemalt avalduda võivat mõju liiga kiire tegutsemise korral, enne kui pangad on saanud teha ettevalmistusi viivislaenude otsustavaks restruktureerimiseks. Seetõttu leiab EKP, et tema järkjärguline lähenemisviis oli asjakohane.

EKP on seisukohal, et selline lähenemisviis on tõhus ja et pankadele anti piisavalt stiimuleid viivislaenude ennetavaks vähendamiseks enne kaetusega seotud ootustest tingitud järelevalvemeetmete kohaldamist. Tegelikult vähendasid pangad ajavahemikul ühtse

järelevalemehhanismi loomisest kuni EKP viivislaene käsitlevate suuniste avaldamiseni 2017. aasta esimeses kvartalis oma viivislaene 13%, EKP suuniste avaldamisest kuni pankade esimeste aruanneteni kaetusega seotud ootuste täitmise kohta 2020. aasta neljandas kvartalis 48% ning kaetusega seotud EKP ootuste avaldamisest kuni pankade esimeste aruanneteni nende ootuste täitmise kohta 34%. Viivislaenude mahu vähenemise tulemusena oli kaetuse kogupuudujääk võrreldes ootustega 2020. aasta neljandas kvartalis ainult 20 baaspunkti riskiga kaalutud varadest.

Punkt 92

Kuigi on tõsi, et suurema katmata viivislaenu osakaaluga pankadele anti viivislaenudest tulenevate riskide kõrvaldamiseks rohkem aega, oli see seotud EKP lähenemisviisi eesmärgi (vähendada viivislaenu osakaalu ja tegeleda puudujääkidega nende õigeaegses restruktureerimises) ja kaitsemeetmega, mitte sooviga anda eeliseid halvemas olukorras olevatele pankadele. EKP soovis anda neile pankadele viivislaenu vähendamiseks piisavalt aega enne, kui hakkas võtma järelevalvemeetmeid.

Järelevalvemeetmeid kohandati vastavalt iga panga konkreetsele olukorrale, tagades, et need on proportsionaalsed. Teisisõnu koheldi erinevas olukorras olevaid panku erinevalt ja samas olukorras olevaid panku võrdselt.

Punkt 93

EKP eeldab, et kõik pangad võtavad arvesse EKP ootusi, ning analüüsib iga juhtumi puhul eraldi, kas viivislaenu käsitlemine on usaldusväärne, pidades silmas avalikult teatavaks tehtud EKP ootusi. Kui viivislaenu käsitlemist ei peeta usaldusväärseks, võtab EKP järelevalvemeetmeid teise samba lisanõuete näol.

Punkt 94

Kuigi teise samba lisanõue ei puuduta olemasolevat kapitali, mõjutab see väljamaksete maksimumsummat ja kapitaliga seotud manööverdamisruumi. See mõjutab ka omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõuet ning turuhoiakuid.

Seda silmas pidades otsustas enamik panku vähendada oma puudujääke aruandekuupäevajärgsete korrigeerimiste abil nullini, et vältida teise samba lisakapitalinõudeid, hoolimata asjaolust, et puhtalt kapitali seisukohast on need lisanõuded seotud väiksemate kuludega.

Punkt 95

Kuna EKP-I ei ole regulatiivseid volitusi, peab ta käsitlema pankade riske järelevalvemeetmete abil, tuginedes juhtumipõhisele hindamisele. Seda silmas pidades hindab EKP, kas pankade riskid on usaldatavusnõuete seisukohalt piisavalt kaetud, võttes arvesse EKP avalikult teatavaks tehtud ootusi seoses viivisnõuete kaetusega. Järelevalvemeetmed tuleb kehtestada SREPi otsuse tegemise ajal, et katmata krediidiriski avastamise ja selle käsitlemiseks võetava järelevalvemeetme rakendamise vahele jääks alati teatav ajaline viivitus.

Ajalise viivituse tõttu 2020. aasta lõpu aruandekuupäeva ja SREPi lõpliku otsuse väljastamise vahel on vaja tagada, et kõik muudatused oleksid lõplikus otsuses kajastatud, nii et lisanõue oleks vastavuses selle ajahetke riskiga. Ehkki see võib kaasa tuua mõningaid erinevusi pankade kohtlemises, ei ole need märkimisväärsed ning kasu, mis tuleneb pankade motivatsioonist jätkata oma puudujääkide vähendamist, korvab selle lähenemisviisi võimalikud puudused.

Punkt 102

Ajalise viivituse tõttu 2020. aasta lõpu aruandekuupäeva ja SREPi lõpliku otsuse väljastamise vahel peab EKP tagama, et kõik muudatused katmata riskis oleksid lõplikus otsuses kajastatud, nii et lisanõue oleks vastavuses selle ajahetke riskiga (st et lisanõue ei oleks võrreldes katmata riskiga ülemäära suur). Peale selle on aruandekuupäevajärgse korrigeerimise raamistik ka stiimul puudujääkide ja viivislaenu üldiseks aktiivseks vähendamiseks.

Punkt 104

EKP ei leia, et protsess oleks olnud eriti ressursi- ja ajamahukas (eelkõige selle rakendamise esimese aasta kontekstis): i) vähem kui pooled kõigist pankadest palusid arvesse võtta panga konkreetseid asjaolusid ja ii) ühistele järelevalverühmadele antud abivahend võimaldas neil enamiku juhtumite kiiret hindamist ja nad keskendusid ainult neile pankadele, mille puhul võis osutada vajalikuks järeelmeetmete võtmine. 2022. aasta tsükliks on protsessi tõhustatud, abivahendit on täiustatud ja selle kasutajad on saanud lisakoolitust.

Mis puudutab uuesti esitatud aruandevormide arvu, siis see tulenes sellest, et protsessi rakendati esimest aastat. Selles osas ei erinenud see teistest äsja kasutusele võetud aruandlusprotsessidest.

Punkt 108

EKP nõukogu poolt heaks kiidetud kulude stabiliseerimise kohustuse alusel võib EKP nõukogule esitada taotluse ametikohtade loomiseks, kui tegemist on strateegilise tähtsusega sisuliselt uute või laiendatud ülesannete või uute volitustega. Stabiliseerimiskohustus kehtib kogu EKPs (keskpank, pangandusjärelevalve ja ühised teenused). EKP nõukogu kiitis järelevalvefunktsiooni täitmiseks vajalike ametikohtade taotlused heaks EKP 2022. ja 2023. aasta eelarves.

Peale selle kirjeldatakse EKP nõukogu heaks kiidetud ühtse järelevalvemehhanismi keskpika aja stabiliseerimiskavas mitut valdkonda, kus on võimalik ametikohti taotleda ka pärast 2022. aastat. EKP iga-aastase tegevus- ja ressursiplaneerimise raames vaadatakse läbi erinevad vajadused ja olemasolevad vahendid ning juhtkond saab ressursse paindlikult kasutada, kui ressursivajadust on vaja ümber hinnata vastavalt prioriteetide muutumisele või strateegilistele lünkadele vahendite eraldamisel.

Vt ka vastuseid punkti 45 kohta.

1. soovitus: tugevdada pankade riskihindamisi

Punkt a

EKP aktsepteerib seda soovitust.

EKP vaatas 2022. aastal läbi SREPi raames teostatava krediidiriski taseme hindamise meetoodika. Läbivaatamise eesmärk oli parandada proportsionaalsust ning saavutada parem riskipõhine fookus ja prioriteetide seadmine, võimaldades samal ajal põhjalikumalt hinnata krediidasutuste krediidiriski olulisi tegureid. Lisaks muudeti meetoodika läbivaatamise käigus terviklikumaks, sealhulgas: i) täpsustati järjepidevuse tagamiseks järelevalverühmadele edastatavad prioriteedid ning ii) laiendati alusteabe ulatust ja parandati hindamiseks kättesaadavate peamiste riskinäitajate hulka, detailsust ja kvaliteeti ning järelevalverühmadele kättesaadava teabe levitamiseks ja võrdlemiseks kasutatavaid vahendeid. Kokkuvõttes peaks läbivaatamise tulemusel alates 2023. aasta SREPist paranema järelevalverühmadele pakutav meetoodiline tugi krediidasutuste krediidiriski taseme hindamiseks, muu hulgas seoses järelevalveasutustele kättesaadavate võrdlusanalüüsi protsesside ja suutlikkusega.

2023. aasta jooksul vaadatakse läbi SREPi meetoodika krediidiriski kontrollimeetmete hindamiseks eesmärgiga see (koos krediidiriski taseme ajakohastatud hindamismetoodikaga) 2024. aasta SREPis kasutusele võtta.

Viimaks tuleb märkida, et alates 2022. aastast on SREPi punktisummade ning kvantitatiivsete ja kvalitatiivsete meetmete võrdlusanalüüsi teostanud sõltumatult tegutsev järelevalveriski funktsioon (järelevalvestrateegia ja -riskide direktoraat), mis toimib teise kaitseliinina. Selle [organisatsioonilise muudatuse](#) tulemusena tõhustati muu hulgas SREPi punktisummade võrdlusanalüüsi (nt lisati raamistik eriarvamuste käsitlemiseks). Lisaks organisatsioonilise raamistiku tugevdamisele tõhustati riskikontrolli meetmete võrdlusanalüüsi kõikide riskiliikide puhul (võrreldes riskikontrolli

punktisummasid avatud tähelepanekute ja meetmetega). Üldisemalt on teise kaitseliini kasutuselevõtu eesmärk tagada järjepidevus järelevalvemeetodite ja -hinnangute kohaldamisel. Järelevalvehinnangute kasutamine on ühtse järelevalvemehhanismi oluline osa. Viimastel aastatel on pidevalt tõhustatud horisontaalsete suunistega seotud protsesse ja muid järelevalvehinnangute nõuetekohast tegemist toetavaid vahendeid, et tagada EKP järelevalve alla kuuluvate eri liiki krediidasutuste võrdne kohtlemine.

Punkti b alapunkt i

EKP lükkab selle soovitusi tagasi.

Alates 2023. aastast kehtib kulude stabiliseerimise kohustus kogu EKPs. Sellegipoolest võib EKP nõukogule esitada ametikohtade loomise taotlusi, kui tegemist on strateegilise tähtsusega uute volituste või sisuliselt uute või laiendatud ülesannetega. Stabiliseerimiskohustus on oluline põhimõte, mille eesmärk on toetada institutsioonis pidevat ja ranget prioriteetide seadmist, tagades olemasolevate ressursside tõhusa ja tulemusliku rakendamise, et kasutada järelevalve alla kuuluvate pankade makstavaid tasusid optimaalselt.

Järelevalvefunktsiooni ressursivajadusi reguleeritakse kehtestatud eelarvemenetlusega, mis hõlmab konsulteerimist järelevalvenõukogu esimehe ja aseesimehega eelarveettepanekute osas. Sõltumatus on tagatud ka sellega, et järelevalveülesannete kulud on üldeelarves eraldi kindlaks määratud ning nende osas konsulteeritakse järelevalvenõukogu esimehe ja aseesimehega. Tuleks märkida, et järelevalvefunktsiooni täitmisega seotud kulud tuleb kanda järelevalve alla kuuluvatel krediidasutustel kord aastas. EKP sisemise eelarvemenetluse käigus prioriseerivad kõik tegevusharud oma eelarvevajadused lähtuvalt kokkulepitud strateegiast, tagades ressursside tõhusa kasutamise.

EKP kinnitab, et järelevalvenõukogu esimees ja aseesimees on õigusraamistikus määratletud piirides eelarve koostamisse aktiivselt kaasatud. Nendega konsulteeritakse vastavalt kodukorras sätestatud nõuetele. Ühtse järelevalvemehhanismi määramises on sätestatud, et aseesimees peab kuuluma mitte ainult EKP juhatusse, vaid ka EKP nõukogusse, mis on EKP kõrgeim otsustusorgan. See tagab, et järelevalvefunktsiooni seisukohad esitatakse nõuetekohasel viisil, samuti on tagatud suur mõjuulatus ja hea läbipaistvus (vt ka vastused punktide 45 ja 108 kohta). EKP määrab järelevalvetöötajate arvu kindlaks vastavalt vajadusele, hinnates kõiki taotlusi keskpanga funktsioonist sõltumatult ning lähtudes institutsiooni kui terviku jaoks kehtestatud põhimõtetest ja juhtimiskorrast.

EKP jätkab ka edaspidi järelevalvefunktsiooni ressursivajaduste hindamist ja toetamist olemasolevate eelarvejuhtimise menetluste raames.

Punkti b alapunkt ii

EKP aktsepteerib seda soovitusi.

Mis puutub kohapealsetesse kontrollidesse ja sisemudelitega seotud uurimistesse, siis on EKP juba alates 2021. aastast suurendanud läbipaistvust seoses vahendite individuaalse eraldamisega, juhindudes riiklike pädevate asutustega välja kujunenud aruandlusest ja dialoogist (mille hulka kuuluvad korrapärased personaliülevaated ja andmete iga-aastane läbivaatamine), et teha kindlaks võimalikud kõrvalekalded personaliga seotud kohustustest (või aja jooksul toimunud negatiivsed muutused), mõista nende algpõhjusi ja leppida kokku parandusmeetmetes. EKP kohustub 2024. aasta keskpaigaks läbi viima analüüsi, et teha kindlaks, kas ametlikumad eskalatsiooniprotsessid on vajalikud. See analüüs hõlmab ka ühiste järelevalverühmade ressursse ning punktis 47 kirjeldatud eskalatsioonivahendeid (ja EKP vastuseid selle punkti kohta).

EKP soovib rõhutada, et tal puuduvad ametlikud volitused kohustada riiklikke pädevaid asutusi täitma personaliga seotud kohustusi.

Punkt 110

EKP tunnistab, et SREPi tsükel on pikk, ja kaalub võimalusi selle lühendamiseks. Samal ajal leiab EKP, et punkti viimases lauses osutatud risk on suures osas maandatud, sest ühised järelevalverühmad peaksid arvesse võtma kõiki pärast andmete esitamise tähtaega aset leidvaid asjakohaseid sündmusi, mis võivad mõjutada SREPi hinnangut (näiteks grupisisesed ümberkorraldused, muud korporatiivsündmused, viivisnõuete vähendamine viimasel hetkel jne), et SREPi otsus oleks võimalikult ajakohane.

2. soovitus: ühtlustada järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi

EKP aktsepteerib soovitust.

Punkt 112

EKP on seisukohal, et **teise samba kapitalinõuete riskipõhiseks kindlaksmääramiseks on erinevaid viise**. Krediidiasutuse iga üksiku riski täpne kvantifitseerimine ei ole vajalik; see ei pruugigi tingimata olla parim tava, sest võib luua vale arusaama teise samba kapitalinõuete ja nendega seotud, krediidiasutustega peetava järelevalvealase dialoogi täpsuse kohta, mis võib takistada järelevalvemeetmete tõhusust ja tulemuslikkust selles valdkonnas. EKP võttis seda arvesse, kui laiendas 2021. aastal oma teise samba kapitalinõuete metoodikat, võttes lähema vaatluse alla üksikud riskid. EKP metoodika võimaldab teise samba kapitalinõuete kindlaksmääramiseks tõhusalt kasutada kogu kättesaadavat teavet, sealhulgas krediidiasutuste ICAAPi andmeid, muid olulisi riskinäitajaid ning EKP poolt pideva järelevalve raames tehtud usaldatavusnõuete täitmise hindamise tulemusi. Selle eesmärk on tagada, et krediidiasutusi ohustavate oluliste riskide võimalik kogumõju oleks asjakohaselt kaetud kas esimese või teise samba kapitalinõuete

EKP täiustab pidevalt oma teise samba kapitalinõuete metoodikat, tuginedes igast SREPi tsüklist saadud kogemustele või hinnates täiendavalt konkreetsete riskitegurite mõju teise samba kapitalinõuetele.

Punkt 116

Kooskõlas viivislaenude käsitlemise põhimõtete üldiste eesmärkidega avaldab EKP pankadele survet, et nad vähendaksid viivislaenude osakaalu, tegeleksid puudujääkidega nende õigeaegses restruktureerimises ja tagaksid ülejäänud riskide kaetuse. Viivisnõuete kaetuse suurendamine toimib nii stiimulina kui ka nende eesmärkide saavutamist võimaldava tegurina. Viivisnõuete kaetusega seotud ootuste kohaldamise edasilükkamine ja järkjärguline kasutuselevõtt motiveerib panku vähendada viivislaene enne, kui kaetusega seotud ootused jõuavad 100%ni. Seega on need kooskõlas EKP poolt viivislaenude käsitlemiseks välja töötatud põhimõtete üldise eesmärgiga.

EKP on seisukohal, et selline lähenemisviis on tõhus ja et pankadele anti piisavalt stiimuleid viivislaenude ennetavaks vähendamiseks enne kaetusega seotud ootustest tingitud järelevalvemeetmete kohaldamist. Lisateavet viivislaenude vähendamise kohta vt vastustest punkti 91 kohta.

Punkt 117

Seoses EKP-le ühtse järelevalvemehhanismi määramise artikli 16 lõike 2 punktis d antud volituste süstemaatilise kasutamisega soovib EKP märkida, et neid volitusi tuleb kohaldada juhtumipõhiselt ning võttes arvesse proportsionaalsuse hindamist.

Punkt 119

Järelevameetmete kohaldamise edasilükkamise, nende järkjärgulise kasutuselevõtu ja kolme rühma eristamise põhjus on seotud EKP lähenemisviisi peamiste eesmärkidega, milleks on vähendada viivislaenu osakaalu, tegeleda puudujääkidega nende õigeaegses restruktureerimises ja tagada pankade bilanssidesse jäänud vanade viivislaenudega seotud riskide kaetus. Meetmete kohaldamise edasilükkamine ja nende järkjärguline kasutuselevõtt toimivad stiimulitena, võimaldades pankadel muu hulgas finantskoormust aja jooksul hajutades restruktureerida viivislaenuid enne EKP järelevameetmete kohaldamist. Viivislaene käsitlevate EKP suuniste avaldamise ajal 2017. aasta esimeses kvartalis oli viivislaenude kogumaht 866 miljardit eurot. Oli vaja leida tasakaal kahe eesmärgi vahel: i) lahendada viivislaenudest lähtuv probleem ja ii) võtta arvesse majandusele laiemalt avalduda võivat mõju liiga kiire tegutsemise korral, enne kui pangad on saanud teha ettevalmistusi viivislaenude otsustavaks restruktureerimiseks. Seetõttu leiab EKP, et tema järkjärguline lähenemisviis oli asjakohane. EKP on seisukohal, et selline lähenemisviis on tõhus ja et pankadele anti piisavalt stiimuleid viivislaenude ennetavaks vähendamiseks enne kaetusega seotud ootustest tingitud järelevameetmete kohaldamist. Lisateavet viivislaenude vähendamise kohta vt vastustest punkti 91 kohta.

Punkt 120

EKP ei nõustu järeldusega, et tema lähenemisviis toob kaasa pankade ebavõrdse kohtlemise. Pigem võimaldab see kohelda panku erinevalt, võttes arvesse nende konkreetset olukorda.

Esiteks oli asjaolu, et esialgse suurema katmata viivislaenu osakaaluga pankadele anti rohkem aega oma riskide täielikuks katmiseks, täiesti kooskõlas viivislaene käsitlevate EKP põhimõtete üldise eesmärgiga. See andis neile pankadele võimaluse hakata viivislaene ambitsioonikamalt vähendama, mida omakorda soodustas teadmine, et vastasel juhul võtab EKP järelevameetmeid. Siinjuures on oluline märkida, et EKP eesmärk ei ole pelgalt kaetust suurendada, vaid viivislaenu osakaalu vähendada. Suurem kaetus edendab ja samal ajal ka võimaldab viivislaenu restruktureerimist. Kaetusega seotud järelevameetuste kontekstis on katmata krediidiriski käsitlemiseks välja töötatud järelevameetmeede seega vaid kaitsevahendiks juhul, kui riski ei suudeta vähendada.

Teiseks tuleb aruandekuupäevajärgsete korrigeerimistega seoses märkida, et ajalise viivituse tõttu 2020. aasta lõpu aruandekuupäeva ja SREPi lõpliku otsuse väljastamise vahel peab EKP tagama, et kõik muudatused katmata riskis oleksid lõplikus otsuses kajastatud, nii et lisanõue oleks vastavuses selle ajahetke riskiga (st et lisanõue ei oleks katmata riskiga võrreldes ülemäära suur). Peale selle on aruandekuupäevajärgse korrigeerimise raamistik ka stiimul puudujääkide ja viivislaenu üldiseks aktiivseks vähendamiseks, suurendades seeläbi pankade vastupanuvõimet ja aidates EKP-l saavutada põhieesmärki, st vähendada viivislaenu osakaalu.

Kolmandaks eeldab EKP, et kõik pangad võtavad EKP ootusi arvesse, ning ta analüüsib iga juhtumi puhul eraldi, kas viivislaenu käsitlemine on usaldusväärne, pidades silmas avalikult teatavaks tehtud EKP ootusi. Kui viivislaenu käsitlemist ei peeta usaldusväärseks, kohaldab EKP järelevameetmena teise samba lisanõudeid.

Punkt 121

EKP leiab, et see protsess ja ressursside kasutamine olid tõhusad, arvestades saavutatud tulemusi viivislaenu osakaalu vähendamisel ja kaetuse suurendamisel.

Esiteks tuleks märkida, et EKP üldistes viivislaene käsitlevates järelevalvepõhimõtetes on kaetusega seotud ootustel ettevaatav roll ergutada viivislaenude õigeaegset restruktureerimist ja vältida tagamata viivislaenude osakaalu edaspidist ülemäärast suurenemist. Seega puudutavadki need ootused *kõiki* panku, mitte ainult neid, kelle praegune viivislaenude osakaal on suur. Viivislaenude kaetust käsitlev aruandlus esitatakse koondtasandil ja see on peaaegu identne kapitalinõuete määruses sätestatud viivislaenude kaitsemehhanismi käsitleva aruandlusega. Peale selle on võimalikest eranditest teatamine vabatahtlik ja pankade enda huvides.

Teiseks oli asjaomane protsess ühiste järelevalverühmade ja pankade jaoks hallatav ning ühtlasi tuleb märkida, et tegemist oli protsessi rakendamise esimene aastaga.

Ehkki suurem osa ühiste järelevalverühmade jõupingutustest kulus erandite hindamisele, tuleb märkida, et i) vähem kui pooled kõigist pankadest palusid arvesse võtta oma konkreetset olukorda ning ii) ühistel järelevalverühmadel oli võimalik kasutada abivahendeid, mis hõlbustasid nende tööd. Ühtlasi on juba praegu selge, et protsessi rakendamise teisel aastal on ühiste järelevalverühmade töökoormus saadud kogemuste ning vahendite täiustamise ja väljaõppe tõhustamise tulemusel vähenenud.

Kolmandaks näitab nende pankade väike arv, kelle suhtes kohaldatakse teise samba lisanõudeid, tegelikult seda, et EKP üldine lähenemisviis viivislaenude käsitlemisele on olnud edukas ning on parandanud euroala pangandussüsteemi vastupanuvõimet. See tähendab, et paljud krediidasutused on katmata riskid kõrvaldanud, vähendades viivislaenude osakaalu ja suurendades usaldatavusnõuete kohaste eraldiste pakkumispoolseid elemente. Teise samba lisanõue kehtestatakse järelevalvemeetmena ainult katmata krediidiriski korral, mida hinnatakse kaetusega seotud ootuste ja pangapõhiste asjaolude alusel.

3. soovitus: võtta järelevalvemeetmeid, mis tagavad paremini pankade riskide usaldusväärse katmise ja juhtimise

Punkti a alapunkt i

EKP aktsepteerib seda soovitusi osaliselt.

EKP on seisukohal, et teise samba kapitalinõuete meetodika on kooskõlas 2022. aasta märtsis avaldatud EBA SREPi suunistega ning **teise samba kapitalinõuete riskipõhiseks kindlaksmääramiseks on erinevaid viise**. Krediidasutuse iga üksiku riski täpne kvantifitseerimine ei ole vajalik; see ei pruugigi tingimata olla parim tava, sest võib luua vale arusaama teise samba kapitalinõuete ja nendega seotud, krediidasutustega peetava järelevalvealase dialoogi täpsuse kohta, mis võib takistada järelevalvemeetmete tõhusust ja tulemuslikkust selles valdkonnas. EKP võttis seda arvesse, kui laiendas 2021. aastal oma teise samba kapitalinõuete meetodikat, võttes lähema vaatluse alla üksikud riskid. EKP meetodika võimaldab teise samba kapitalinõuete kindlaksmääramiseks tõhusalt kasutada kogu kättesaadavat teavet, sealhulgas krediidasutuste ICAAPi andmeid, muid olulisi riskinäitajaid ning EKP poolt pideva järelevalve raames tehtud usaldatavusnõuete täitmise hindamise tulemusi. Selle eesmärk on tagada, et krediidasutusi ohustavate oluliste riskide võimalik kogumõju oleks asjakohaselt kaetud kas esimese või teise samba kapitalinõuetelega.

EKP täiustab pidevalt oma teise samba kapitalinõuete meetodikat, tuginedes igast SREPi tsüklist saadud kogemustele või hinnates täiendavalt konkreetsete riskitegurite mõju teise samba kapitalinõuetele. Ühtlasi kavatseb EKP peagi struktuursemalt läbi vaadata oma teise samba kapitalinõuete meetodika tõhususe ja tulemuslikkuse.

Punkti a alapunkt ii

EKP aktsepteerib seda soovitust.

Punkti a alapunkt iii

EKP aktsepteerib seda soovitusel osaliselt.

EKP juba tagab, et kõik SREPi otsusega kehtestatud meetmed on selgelt ja piisavalt põhjendatud otsuses esitatud järelustega, nagu on ette nähtud õigusnormides.

EKP töötab pidevalt selle nimel, et parandada pankadega peetava teabevahetuse täpsust, kvaliteeti ja üldist selgust seoses teise samba nõuetega seotud peamiste riskiteguritega. Sel põhjusel otsustati alates 2021. aastast lisada SREPi otsusele ka selgitav kiri. EKP mõonab, et teise samba nõuetega seotud põhiteguritest teavitamist on võimalik muuta pankade jaoks veelgi läbipaistvamaks.

Punkt b

EKP aktsepteerib seda soovitusel.

Riskikontrollis tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks kasutab EKP juba mitmesuguseid järelevõlve meetmeid. EKP lähenemisviis tagab riskide tõhusa ja õigeaegse maandamise kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete järelevõlve meetmete kaudu. Samal ajal tunnistab EKP, et seda lähenemisviisi oleks võimalik veelgi tõhustada. EKP eesmärk on tagada, et tema meetmete ja volituste kasutamisel võetakse arvesse konkreetset olukorda. EKP jätkab juhtumipõhiste järelevõlve meetmete võtmise tõhustamist, sealhulgas pankade eraldiste moodustamise tavades tuvastatud puuduste kõrvaldamisel.

Punkt c

EKP aktsepteerib seda soovitusel.

I lisa. Eriaruande 29/2016 „Ühtne järelevõlve mehhanism – hea algus, kuid vaja on täiendavaid parandusi” järelmeetmed**2. soovitusel alapunkt i**

EKP tegevusharude organisatsiooniline struktuur ei sõltu riskianalüüsist. Majanduse peadirektoraat ning makrotasandi usaldatavusjärelevõlve poliitika ja finantsstabiilsuse peadirektoraat kuuluvad oma volitustest ja ülesannetest tulenevalt EKP keskpangafunktsiooni alla.

Selle põhjuseks on lahususe põhimõtte järgimine. Lahususe põhimõtet ei kohaldata sisendite suhtes, mida kasutab pangandusjärelevõlve funktsioon, kuid mida toodetakse sõltumatult väljaspool seda funktsiooni kas EKP (nt makrotasandi usaldatavusjärelevõlve poliitika ja finantsstabiilsuse peadirektoraadi või majanduse peadirektoraadi sisendid stressitestide jaoks) või väljaspool EKP (nt Euroopa Komisjoni sisendid stressitestide jaoks). Põhjuseks on see, et neid sisendeid koostatakse sõltumatult. Pangandusjärelevõlve poliitikavalikute puutumatuse tagamiseks ei ole vaja teha riskianalüüsi, kuna i) makrotasandi usaldatavusjärelevõlve poliitika ja finantsstabiilsuse peadirektoraadi ning majanduse peadirektoraadi esitatavad sisendid on sõltumatud ning ii) stressitestide eesmärk (koos muude järelevõlve vahendite ja -protsessidega) iseenesest on poliitikat mõjutada.

Mittefinantsriski jälgimist ja aruandlust reguleerib operatsiooniriski juhtimise raamistik, mida kohaldatakse kogu panga tasandil ning mis hõlmab seega kõiki riske, mis tulenevad ühistest teenustest seoses lahususe põhimõttega.

3. soovitusel

EKP-l on hea meel tõdeda, et Euroopa Kontrollikoda tunnustab siseauditi valdkonnas tehtud edusamme.

Nimetatud kolme täistööajale taandatud ametikoha töötajate peamine lisaülesanne on võtta järelmeetmeid seoses ühtse järelevalvemehhanismi veel täitmata soovitustega.

Kuna siseauditi funktsiooni suutlikkus on suurenenud, on ühtse järelevalvemehhanismi auditivaldkonna üldine ulatus (sealhulgas EKPSi/ühtse järelevalvemehhanismi siseaudiitorite komitee juhtimisel tehtud EKP audititöö) märkimisväärselt paranenud. Sellega seoses on oluline märkida, et mõned suure riskiga audititeemad ei ole suhteliselt piiratud valimimahu tõttu siiski veel kaetud. Näiteks tehti panganduskriisi tervikjuhtimise audit 2022. aastal, kui sisuliseks testimiseks vajalik potentsiaalne valim oli võimalike suundumuste tuvastamiseks piisavalt suur.

5. soovitus

2022. aasta alguses käivitati järelevalve kavandamise läbivaadatud protsess, mille eesmärk on parandada järelevalveprioriteetidega seotud tegevuse jälgimist ja aruandlust ning suurendada nendes prioriteetides sätestatud strateegiliste eesmärkide saavutamise tõhusust. 2022. aastal keskenduti sellele, et kogu protsess prioriteetidest kuni operatsioonideni oleks eesmärgikohane. 2023. aastal koostatakse uued aruanded, milles seotakse EKP pangandusjärelevalve töö väljundid ja tulemused prioriteetide elluviimisega. EKP uurib ka võimalusi, kuidas saada jälgitavatest tulemustest teavet järelevalve tulemuslikkuse kohta. Need andmed tõhustavad EKP pangandusjärelevalve aastaaruandes esitatavat aruandlust.

Sektoriuuringus on EKP kasutanud alternatiivseid vahendeid (nt kõrgetasemelised konverentsid ja foorumid ning pangandusjärelevalve kontaktrühm), mis meie hinnangul teenib täielikult käesoleva soovitusel eesmärki. Katseprojekt vähem oluliste krediidasutuste järelevalve tõhususe mõõtmiseks on lõpule viidud (vt järelevalvenõukogu 2022. aasta detsembri otsus) ja kavas on võtta korrapäraseid järelmeetmeid.

6. soovitus

Ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 3 lõikes 6 on selgelt sätestatud, et riiklikud pädevad asutused peavad EKPd tema ülesannete täitmisel abistama. Peale selle kohustuvad riiklikud pädevad asutused tegema heas usus koostööd vastavalt ühtse järelevalvemehhanismi määruse artikli 6 lõikele 2. Ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artiklis 3 ja järgnevates artiklites on selgesõnaliselt ette nähtud, et riiklikud pädevad asutused on kohustatud määrama töötajaid ühiste järelevalverühmade liikmeteks. Sama määruse artikli 4 lõikes 5 on sätestatud, et EKP ja riiklikud pädevad asutused konsulteerivad teineteisega ning lepivad kokku riikliku pädeva asutuse ressursside kasutamises järelevalverühmades osalemiseks.

EKP analüüs näitab, et riiklike pädevate asutuste töötajate puudus võrreldes neile pandud kohustustega on alates 2016. aastast vähenenud. Samal ajal on puudujääk 2019. aastaga seotud kohustuste suhtes endiselt 4%. EKP tegeleb jätkuvalt puuduste kõrvaldamisega, korraldades arutelusid ühiste järelevalverühmade koordinaatorite ja kohalike koordinaatorite vahel ning eskalatsioonikohtumisi riiklike pädevate asutustega kõrgemal tasandil. Praktikas võib see osutada keeruliseks, sest tulenevalt riigisisestest õigusaktidest võivad kehtida piirangud, mis ei ole vastavuses pankade riskiprofiilidega. EKP on veendunud, et ühtse järelevalvemehhanismi raammäärust ei ole vaja muuta, kuna ühtne järelevalvemehhanism tugineb hea usu põhimõttel toimivale koostööle.

7. soovitus

Meeskonnaprofiilide eesmärkides lepivad ühiste järelevalverühmade juhid kokku tsentraalselt juhitava iga-aastase hindamise käigus. Tulemused esitatakse igal aastal järelevalvenõukogule.

8. soovitus

Kasutajaprofiilid sisaldavad kontaktandmeid, ametinimetusi ja teavet osaluse kohta ühistes järelevalverühmades. Ühtlasi võivad kasutajad soovi korral lisada teavet oma kogemuse, keeleoskuse ning eksperdirühmadesse või -võrgustikesse kuulumise kohta (kõik väljad põhinevad juba kindlaks määratud klassifikatsioonidel). Kasutajad võivad esitada elulooandmeid, kasutades vormi, mis sisaldab üksikasju varasema kogemuse, hariduse jms kohta.

Platvormil SSMnet on 6500 aktiivset kasutajat (nii EKPs kui ka riiklikes pädevates asutustes), kuid enamik neist ei ole veel oma profiili loonud.

Praegu on käimas teavituskampaania selleks, et üha rohkem EKP ja riiklike pädevate asutuste töötajaid võtaks SSMneti profiilifunktsiooni kasutusele. Edaspidi (keskpikas perspektiivis) on kavas luua personaliosakonna platvorm asutusesiseseks andekate töötajate leidmiseks. Selle eesmärk on parandada oskuste ja kogemuste dokumenteerimist ning juhtimist (ühistes järelevalverühmades osalevate EKP töötajate jaoks).

9. soovitus

2023. aasta jaanuaris alustati põhikvalifikatsiooni kujundamist ja väljatöötamist. Tegemist on moodulipõhise programmiga, mille suhtes võib teha erandi, kui see on põhjendatud töötajate profiiliga. Koolituse läbinutele väljastatakse vastavad tunnistused. Esimene rühm peaks programmi läbima 2024. aastal.

Samal ajal hakatakse 2023. aastal välja töötama põhjalikke moodulkursuseid järelevalveekspertidele, milles käsitletakse nii tavapäraseid riske kui ka ühtse järelevalvemehhanismi prioriteetsetes valdkondades tekkida võivaid riske (st IT- ja küberriskid, digiüleminek ning kliima- ja keskkonnariskid). Ühtlasi vaadatakse läbi ühtse järelevalvemehhanismi olemasolevad koolitusvõimalused, et tuvastada lüngad ning vajaduse korral hankida / välja töötada uusi koolitusi.

Peale selle on ühtse järelevalvemehhanismi tegevust tutvustav sissejuhatav kava ümber kujundatud kolmepäevaseks koolituseks, mille peamine eesmärk on hõlbustada uute töötajate sisseelamist ja anda neile vajalikud vahendid edukaks tegutsemiseks uues keskkonnas. Uutele töötajatele tutvustatakse ühtse järelevalvemehhanismi põhialuseid ning vahendeid ja töökorraldust. Programm hõlmab ka sotsiaalseid tegevusi. Esimene koolitustsükkel uue programmi alusel toimub 2023. aasta juunis.

10. soovitus

Teavet ühiste järelevalverühmade töötajatele määratud ülesannete kohta tulenevalt SREPi riskikaardist kogutakse iga-aastases ühiste järelevalverühmade personaliuuringus. Ülesannete jaotamise eesmärkides ja nende kombineerimises lepitakse kokku ühiste järelevalverühmade koordinaatorite ja kohalike koordinaatorite vahelistes aruteludes. Tulemused esitatakse järelevalvenõukogule ja vaadatakse igal aastal uuesti läbi.

12. soovitus

COVID-19 pandeemia muutis kohapealse tegevuse 2020. ja 2021. aastal (ja osaliselt ka 2022. aastal) väga keeruliseks. Seetõttu tuleks suhtuda ettevaatusega kõikidesse andmetesse, mis võrdlevad neil aastail toimunud piiriüleste lähetuste arvu pandeemiaeelse olukorraga. 2022. aasta detsembris kiitis

EKP heaks algatuse, mille eesmärk on suurendada 2025. aasta lõpuks märkimisväärselt EKP ressursse kohapealsete kontrollide tegemiseks. Selle saavutamiseks luuakse EKPs uued ametikohad, vähendades samal ajal vastavalt väliste konsultatsiooniteenuste eelarvet. Kokku luuakse 65 uut ühtse järelevalvemehhanismi ametikohta, sealhulgas 49 uut ametikohta EKPs (millega suurendatakse kohapealsete kontrollide ja sisemudelite uurimise peadirektoraadi töökohtade arvu 34%) ning 16 täiendavat EKPSi / rahvusvaheliste organisatsioonide ametikohta. Selleks vähendatakse vastavalt väliste konsultatsiooniteenuste eelarvet (väliskonsultante kasutatakse praegu kontrollimeeskondade täiskoosseisu saavutamiseks). Selle algatuse täielikku rakendamist jälgivad tähelepanelikult järelevalvenõukogu ja EKP juhatus. Koosseisuliste töötajate kasutamine aitab suurendada EKP operatsioonilist sõltumatust, võimaldades juhtida suuremat arvu kohapealseid kontrole. Samalaadseid jõupingutusi tehakse selleks, et suurendada piiriüleste lähetuste arvu, näiteks seatakse riiklikele pädevatele asutustele ambitsioonikamad eesmärgid piiriülestes lähetustes osalemiseks.